

Uredništvo in upravniki predstori:  
1927 B. Lavndale Ave.  
Office of Publication:  
2627 South Lavndale Ave.  
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXII.

Cena lista je \$5.00

Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., ponedeljek, 24. junija (June 24), 1929.

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 147

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

### Problem ameriških rudarjev na centralnem polju

Premogovna industrija lese vedno bolj v propast. 40.000 rudarjev v Illinoisu in Indiani brez dela. Voditelji unije zahtevajo šesturnik in petdnevnik.

Indianapolis. — Ekonomska kriza, v kateri se nahaja ameriška premogovna industrija, zlasti v centralnih državah, je akutnejša kot je kriza na farmah, katero bo zvezna vlada reševala s petstomilijondolarskim posojilom.

V Indiani je bilo leta 1925 uposlenih 35.000 rudarjev, letos jih je okrog 24.000; v Illinoisu je bilo pred šestimi leti uposlenih 90.000 rudarjev, letos jih je težko 60.000. To znači, da je v Indiani in Illinoisu več kot 40.000 rudarjev stalno brez dela.

Statistika nadalje kaže, da je med letoma 1923 in 1927 najmanj 110.000 rudarjev izgubilo delo in 2330 premogovnikov s mehkim premogom je zaprtih. Kaj je vzrok tej krizi?

Ekonomski eksperti, ki se bavijo s tem vprašanjem, dokazujejo s številkami, da domači trg premoga propada vsled revolucije v industrijah, ki se poslužujejo olja in drugega, cenejšega in boljše materiala za proizvodnjo gonilne sile. Tu so številke:

Leta 1913 je mehki premog proizvajal 70,3 odstotkov energije v Združenih državah. V štirinajstih letih (1913-1927) je odstotek padel na 54,8 in istočasno je odstotek energije, ki se proizvaja s oljem in plinom, poskočil od 12,4 na 29,6, odstotek vodnih sil pa od 3,3 na 6,3.

Olje in plin sta danes draga več kot eno četrtino vse zaloge gonilne sile. Istočasno so iznašli nove kemikalne procese, ki pomagajo, da se iz manjše količine premoga dobi večja količina sile. Na primer železniške družbe so v letu 1927 pokurile 13 odstotkov manj premoga kakor v letu 1917, izvršile pa so devet odstotkov več dela. Z istimi procesi so jeklarske družbe producirale 2.700.000 ton več jekla kot pred desetimi leti in požgale so 15 milijonov ton manj mehkega premoga.

Obenem velike tovarniške korporacije bolj in bolj opuščajo proizvodnjo lastne energije in jo ceneje kupujejo direktno iz električnih central, dočim centralne kupujejo — če nimajo lastnih rogov — premog v jugozahodnih državah, kjer so najnižje cene. Velik del električne sile se pa danes producira z vodnimi silami. V zadnjih 25 letih se je produkcija električne sile v centralah pomnožila devetnajstkrat, dočim je konsum premoga komaj trikrat večji. Leta 1902 je značal konsum premoga povprečno 6,6 funtov na kilowatt elektrike, leta 1913 je bil 3,3 funta in leta 1927 je padel na 1,84 funta. Od leta 1909 do 1926 se je splošna tovarniška produkcija povečala za 74 odstotkov, medtem se je konsum mehkega premoga v procesu te produkcije povečal samo za 29 odstotkov.

Elis Scaries, urednik "The United Mine Workers Journala", glasila rudarske unije, pravi: "Če bi javne naprave, ki obratujejo s parno silo, porabile danes toliko premoga kot so še leta 1919, bi se letna produkcija premoga zvišala najmanj za 30 milijonov ton. Tako pa samo železnice prihranijo 40 milijonov ton. Vodne sile, ki so jih razvili v letu 1928, imajo kapaciteto v konjaskih silah enako 1 milijonu tonam mehkega premoga. 431 milijonov sodov olja, ki so ga porabili leta 1927 v Združenih državah, je nadomestilo 110 milijonov ton premoga. To pomeni, da je konsum premoga padel za 214 milijonov ton na leto.

"V Združenih državah je danes najmanj 200.000 rudarjev s polja mehkega premoga, ki so totalno ali deloma zaposleni; čeprav je vsak dan manj upanja, da bodo kdaj imeli stalni zaslužek, se kljub temu drže v rudarskih naselbinah in čakajo in čakajo, da se morda le obrne na bolje. Zaenkrat ne vidim druge pomoči, kakor da se delavnik v premogovnih jamah reducira na šest ur in pet dni dela v tednu. Na ta način bi na tisoče nezaposlenih rudarjev lahko imelo zaslužek in produkcija bi se stabilizirala. Tako pa rudarji delajo povprečno le 114 dni v letu v Illinoisu in 120 dni v Indiani."

John L. Lewis, predsednik rudarske organizacije, vidi odponoč v kampanji "Burn your home coal" (kupujte domač premog), katero vodijo lastniki rogov. Pravi, da bi morali v tej kampanji sodelovati tudi delavci. Ako bi odjemalci v Illinoisu rabili le ilinojski premog in odjemalci v Indiani premog iz svoje države, bi bilo trgovske krize konec in rudarji bi imeli več dela. Vsakih milijon ton premoga porabljenih pomeni tisoč rudarjev več uposlenih.

Lewis, katerega se drži odid, da je zavolil zadnjo stavko in kompromitiral interese rudarjev, ne bo pridobil delavcev za to kampanjo. Delavci, kolikor so sami odjemalci premoga, kupujejo najcenejšega, pa naj pride odkoderkoli.

Fakt je, da premogovna industrija v Ameriki propada. Na odgovorja več potrebam. Rudarji, ki vidijo dalj od svojega nosa, ne bodo čakali na vstajenje mrlica, temveč si poiščejo novo delo drugje.

### Kitajska si kupila mir

"Kristjanski" general Feng dobi poldrugi milijon dolarjev, da izroči svojo armado in odide v inozemstvo.

Sangaj, 22. jun. — Napetosti med predsednikom kitajske vlade, generalom Čiang Kajšekom in "kristjanskim" generalom Feng Juhšiangom, ki že nekaj mesece ogrožajo Kitajsko z novo civilno vojno, so precej odnehale. Kakor vse kaže, je Kajškova vlada sprevidela, da je cenejša, če Fenga odkupi, kakor da bi riskirala vojno. Na podlagi najnovejših vesti je Feng sprejel ponudbo. Odkupitvena pogodba je, da vlada izplača vsa zaostala plačila skozi zadnja tri leta 200.000 vojakov Fengove armade, nakar se ta armada inokorporira v novo nacionalistično armado; dalje vlada izplača Fengu poldrugi milijon dolarjev, nakar Feng odide v inozemstvo najmanj za eno leto. Kot poročajo, pojde Feng v Moskvo čim dobi denar.

Akcija proti trgovcem s narkotičnimi strupi.

Chicago. — Na podlagi teorije, da so za večino zločinov odgovorne osebe, ki so podvržene uživanju narkotičnih strupov, je sodnik Frank Comerford izjavil, da bo ostro postopal proti trgovcem, katerim se dokaže, da prodajajo te strupe.

Letalska nesreča. St. Louis, Mo., 22. jun. — Sidney Crutcher, vodilni inšpektor Curtiss-Robertson Aviation Co., se je včeraj ubil, njegov tovariš Alfred Dunlap pa je dobil težke poškodbe, ko je letalo z višine tisoč čevljev padlo na zemljo na Lambert letališču.

### Predloga za uravnanje premogovnikov še počiva

V tem kongresnem zasedanju ni bilo časa za njeno rešitev.

Washington, D. C. — Razmere in pogoji za reševanje predloga za uravnavanje premogovne industrije so v sedanjem kongresnem zasedanju tako zapletene in neprijazne, da najbrž kongres ne bo storil nič, da se zniža število brezposelnih rudarjev. Najbrž ne bo podvzet noben poizkus za rešitev tega vprašanja pred prihodno zimo. Predlogo, ki jo je priporočala organizacija rudarjev, je pridržal senator Jim Watson, vodja republikanske stranke. Predloga ima namen reorganizirati premogovniško industrijo na ta način, da bo licenzirana.

Senatni odsek za meddržavno trgovino, kateremu zdaj načeluje senator Couzens iz Michigana, je mogoče bolj naklonjen rudarjem, kot je bil prejani. Ali ta odsek je pričel s preiskavami radija, brzojavu in telefona, ki postajajo važni faktorji o kontroli za javno mišljenje. Napredni člani tega odseka mislijo, da je sedanji senat precej nazadnjaški. Zato bi bila razprava o licenziranju premogovniške industrije zdaj izguba in potrata časa. George Lewis, legislativni agent rudarske organizacije, prisostvuje sejam in zaslišanju o radiu, brzojavu in telefonu in čaka na priliko, da pride vprašanje premogovne industrije na dnevni red.

Medtem pa govore zvedenci o razkrojenju industrije trdega premoga, ker se rabi kot industrijsko kurivo olje, mehak premog in naravni plin v mnogih državah.

### MacDonald na delu; sprava s sovjeti prva

Poslanica za kralja je pripravljena; Trockijeva prošnja še ni rešena.

London, 22. jun. — Delavski kabinet je včeraj ves dan zboroval. Vsi ministri so bili navzoči in vsak je poročal kaj je pripravil za izvajanje potrebnih reform v različnih departementih.

Kabinet je razpravljal o dosežani in bodoči akciji pomorskega razoroženja, vzpostavitvi diplomatskih stikov z Rusijo, o Trockijevi prošnji za azil na Angleškem. Prvo delo, ki ga delavska vlada izvrši, bo menda sprava s sovjeti. MacDonald bo skušal dobiti s sovjetsko vlado pogodbo trgovinske prednosti v odjemanju gotovega blaga, predvsem premoga, kar bo indirektno pomoč za angleške brezposelne rudarje in druge delavce.

Drugi korak bo, da se odpočijejo britske vojaške čete iz Porenja. MacDonald se je že odločil, da Anglija izprazni Porenje čim prej, a rad bi videl, da Francija in Belgija storita isto v istem času. V ta namen se vrši razgovorjanje.

Trockijeva prošnja, da mu delavska vlada dovoli bivanje v Angliji, ni bila včeraj rešena. Vlada deklaracija pred parlamentom, ki jo v obliki poslanice prečita kralj prihodni tork ob otvoritvi nove zbornice, je pripravljena.

Obtožbe proti krščem prohibicije.

South Bend, Ind., 22. jun. — Zvezna veleporota je včeraj obtožila 176 oseb zarote in kršitve prohibicijskega zakona. Med obtoženimi je tudi Guy Emerick, bivši šerif okraja Lake.

Nesreča pri delu.

Chicago. — Fred Segrist, star 53 let, uposlen v karnomolu Consumers Co., McCook, je bil v petek ubit, ko je padel nanj težak kamen in ga pokopal pod seboj.

### VESTI Z INDUSTRIJSKEGA POLJA

Pridobitev brivskih pomočnikov. — Penzija za stare in onemogle v Wisconsinu. — Pokojnina za stare in onemogle v Kanadi. — Protest pletenarskih delavcev proti carini na stroje. — Proč od Salt Lake Cityja in druge.

Chicago, Ill. — Organiziranim brivskim pomočnikom se je tedenska mezda v tem mestu povisala za osemdeset centov. Stara mezda je bila \$30 na teden in 60 odstotkov od vseh prejemkov nad \$42 v tednu. Po novi lestvici bodo prejeli \$32 na teden in 60% od prejemkov nad \$44, ker bodo morali zaslužiti najprvo \$1.20 pri dveh dolarjih nad tedenskimi prejemki \$42; za to je njih pridobitev le osemdeset centov na teden.

Madison, Wis. — Stari in onemogli bodo veliko lažje prejeli penzijo, ko guvernier Kohler podpiše Whitovo predlogo, kajti po tem zakonu bo potrebna za podelitev penzije le navadna večina v okrajnem odboru. Dozdaj sta bili potrebni dve tretjini okrajnega odbora za priznanje penzije. Whitova postava je prvi korak za izboljšanje penzijskega zakona, dokler vsi starčki enega okraja ne bodo deležni pokojnine.

Edmonton, Alta. — Z dnem prvega avgusta bodo pričeli v kanadski provinci Alberta izplačevati penzije starim in onemoglim. Do penzije so opravičeni starčki, ki so stari sedemdeset let, bivajo dvajset let v Kanadi in pet let v Alberti, ako nimajo \$305 dohodkov na leto.

Penzijske predloge so bile sprejete v kanadskih provincah Saskatchewan, Manitoba in Ontario.

Philadelphia, Pa. — Organizacija pletenarskih delavcev je protestirala pred senatnim odsekom proti povisjanju colnine na pletarske stroje. Colnina se namerava povislati od 40 do 45%. Unija izjavlja, da podjetje Textile Machine Works, ki nasprotuje delavstvu, nikakor ne bo moglo spolnjevati naročila za pletarske stroje. To podjetje že zdaj zalaga 95% pletenarskih fabrikantov s pletarskimi stroji.

Salt Lake City, Utah. — Tukajšnji podjetniki so se zdaj skopali na stavbinske delavce. Ti so zadnja žrtev openaparske gonje. Stavbinskega dela ni skoraj nič. Za to A. N. Scott, tajnik sveta stavbinskih delavcev, svari stavbinske delavce, naj nikar ne prihajajo v Salt Lake City za delom.

Minneapolis, Minn. — Tukajšnji izdelovalci kap so dne 17. junija pričeli delati štirideset ur v tednu.

Springfield, Ill. — Tukajšnje legislaturno zasedanje je prenehalo. V teku zasedanja je bila sprejeta ena sama dobra delavska postava. Ta postava določa, da se iz pol milijonskega sklada pomaga plačati okrajem penzijo materam.

Phoenix, Ariz. — W. E. Brokaw, izdajatelj lista "Equitist" v Phoenixu pravi, da ne bo farmarjem pomagano, dokler se ne odpravi guljenje farmarjev in delavcev s pobiranjem najemnine, obresti in dividend. Brokaw meni, da farmarjem, sploh vsem delavcem čepa na tilniku oni, ki nič ne delajo.

Španski letalci izginili na poletu v Ameriko.

Madrid, 23. jun. — Štirje španski letalci, ki so v petek poleteli v Ameriko v smeri čez Azorske otoke, so najbrž izgubljeni. 60 ur ni o njih sluha ne duha, dasi bi imeli že včeraj zjutraj dospeti na Azore. Španske bojne ladje jih iščejo. Polet je vodil major Ramon Franco v hidroplanu "Numancia".

### Papež odobril kompromis z mehiško vlado

Portes Gil in škofje objavili pogoje za mir. Konec triletnega konflikta. Duhovščina odpre cerkve še te dni.

Mexico City, 22. jun. — Škočje je morala priti vest iz Rima, da je papež odobril sporazum med mehiško vlado in katoliško cerkvi, kajti predsednik Gil in nadškof Flores sta objavila pogoje sprave, na temelju katerih je končan triletni konflikt med vlado in hierarhijo v Mehiki.

Baza, na kateri sta se predsednik Gil in hierarhija sporazumela, je sledeča: Prvič: Mehiška vlada dovoli rimsko-katoliški hierarhiji, da sama imenuje duhovnike, ki se imajo registrirati v smislu mehiškega zakona.

Drugič: Verouk ostane izključen iz vseh šol, javnih in privatnih, kakor določa ustava, toda duhovščina lahko podučuje v cerkvah otroke in odrasle. Tretjič: katoliškim škofom je rezervirana pravica, da lahko delujejo za modifikacijo ustave kot mehiški državljani kadarkoli v bodočnosti.

Nadškof Flores in škof Diaz, ki sta vodila pogajanja v imenu episkopata in kot pooblaščenca papeša, sta izjavila, da je omenjena baza dovolj široka, da se ukine interdikt in sklone mir s vlado. Načrt za čimprejšnjo otvoritev cerkva je že v delu.

Predsednik Gil je pa izjavil s svoje strani, da vlada ni imela namena uničiti katoliške cerkve, niti ni imela namena, da bi kontrolirala cerkev glede izvrševanja njenih duhovnih poslov. Valed tega je mir mogoč v okviru obstoječih zakonov.

Kakor je rasvidno, je Portes Gil dal cerkvi dve koncesiji. Prva je, da se zakon ne sme tolažiti, kakor da vlada hoče imeti kontrolo nad hierarhijo. To je bila glavna sporna točka. Cerkev prizna le kontrolo Rima in nobene druge. Gilova izjava jasno govori, da sta država in cerkev temeljito ločeni in da duhovščina glede izvrševanja svojih religioznih poslov ni odgovorna vladi.

Druga koncesija je radi uprave cerkvenih poslopij. Gil izjavlja, da zakon, ki zahteva registracijo duhovnov, ne pomeni, da bi vlada zahtevala registracijo onih duhovnov, ki niso v službi hierarhije. To pomeni, da cerkev nastavlja duhovne po starem in registracija je le mrtva formalnost. S tem je uprava ostala v rokah cerkve.

Na drugi strani se je episkopat podel v zadevi registracije in je odstopil od svoje prvotne zahteve, da se mora ustava spreminiti v toliko, da katoliki dobe nazaj svoje privatne šole in nekatere druge privilegije, predno je mir mogoč.

Boja torej ni konec, kajti duhovščina bo zdaj lahko agitirala za spremembo ustave in revolucionarna stranka bo prav tako pobijala klerikalno agitacijo.

Prvi rezultat kompromisne sprave je bil, da so bile izpuščene iz kazenske kolonije na otoku Las Tres Marias vse ženske, ki so bile poslone tja zaradi kršenja zakonov. Ni pa bila izpuščena nuna Marija Concepcion, ki je bila obsojena na 20 let ječe vsled sodelovanja pri umoru predsednika Obregona.

Zenski kongres zahteva izpraznitve Porenja.

Berlin, 22. jun. — Kongres Mednarodne ženske zveze je včeraj sprejel resolucijo, ki so jo predložile Američanke in ki zahteva, da čim prej nehajo vojaške okupacije tujih pokrajin in istotako mora biti konec političnega, ekonomskega in kulturnega tlačanja vsepovsod. Dasi resolucija ne imenuje dežel, so delegatke iz Francije in Belgije glasovale proti.

### Konvencija Hrvatske Bratske Zajednice

Burna razprava o sirotišču. O troški dom ostane toda vsak verski pouk je izključen iz lstege. Denarna podpora tekstilnim stavkarjem. Pravila so končana.

St. Louis, Mo. — (Izvirno poročilo Procvet.) — Osemnajsta seja v četrtek 20. junija predpoldne. Zapisnik 16. seja sprejet soglasno.

Na dnevnem redu je Dječji Dom ali sirotišče, ki se nahaja pri Chicagu. Odbor za resolucije priporoča, da sirotišče ostane. Delegat Šneler predlaga, naj se da na referendum članstvu, če se dom proda. Kirin predlaga, da se ne proda. Gl. predsednik Gasdij prvi govori in pravi, da je zdaj v domu 47 otrok. Ker je konvencija že sprejela, da vsak član plačuje pet centov mesečno namesto deset centov za sirotišče, on priporoča, da Zajednica še nadalje vzdržuje otroški dom.

K besedi se prijavi kakih 70 delegatov. Odbornik Vinski predlaga, naj polmensko glasovanje odloči, če sirotišče ostane ali se proda. Sprejet je predlog za konec debate in besedo imata še Šneler in Kirin. Šneler priporoča referendum in Kirin priporoča, da dom ostane kot je. Zadnji govori Hinič, odbornik za resolucijo, ki priporoča, da konvencija glasuje za dom.

Po dveh urah debate se vrši polmensko glasovanje. Šnelerjev predlog za referendum dobi 49 glasov, predlog, da članstvo še naprej vzdržuje dom, pa dobi 202 glasova. Dom torej ostane in vsak član bo plačeval pet centov mesečno v ta namen. S tem je bila 18. seja zaključena.

Nato se je dala delegacija fotografirati po prejšnjem sklepu. Devetnajsta seja otvorjena 20. junija ob dveh popoldne. Ker zapisnik 17. seja še ni gotov, se preide na prejšnjo točko sirotišča.

Sprejet je predlog, da se izvolijo pet odbornikov iz Chicaga in okolice v okolišu sto milj za nadzorovanje otroškega doma. Odbor mora vsakih šest mesecev predložiti poročilo gl. odboru, predsednik in tajnik tega odbora pa morata priti na prihodnjo redno konvencijo in dati poročilo o stanju sirotišča.

Na dnevnem redu pridejo poročila konvenčnih odborov. Poročilo tiskovnega odbora se-vezame na znanje. Odbor za pregledanje knjig poroča, da je našel vse v redu. Se vzame na znanje.

Odbor za prošnje poroča, da je prišlo 534 prošnji in da je odobril 390 in odbil 144 prošnji. Prošnje so od raznih hrvatskih šol in 19 prošnji je prišlo iz starega kraja; vse te prošnje so bile zavrnjene. Konvencija to odobri, toda razburjenja je bilo dosti. Končno je bilo sprejeto, da se debata o prošnjah zaključijo in se preide preko poročila tega odbora.

Na vrsto pridejo pravila Dečjega doma. Kmalu se razvije ljuta debata glede vprašanja, kako se naj otroke podučuje v domu. Ali naj bo poduk verski? Kirin iz Detroita predlaga, da se verouk črta iz pravil.

Vname se burna razprava, ki je trajala dve uri. Silali so se očitki, kako nedosledni so oni, ki so zahtevali in zmagali, da v Zajednici ne sme biti nobenih verskih vprašanj, zdaj pa baš tisti hočejo imeti vero v zavodu za otroke.

Spet je bilo predlagano, da o tem odloči polmensko glasovanje. Za predlog, da se vera vrže iz pravil Dečjega doma, je bilo oddanih 126 glasov, proti pa 124. Torej ne sme biti verouka v sirotišču.

Dalje je bilo sprejeto, da se v zavod jemljejo otroci od treh do trinajst let starosti, toda vaji morajo biti otroci članov HBZ; ka-

### Boj nemškega delavsiva za povišanje mezd

Boj za svetovne trge in podražitev življenskih potrebščin.

Washington, D. C. — Boj za svetovne trge je združen s trajnim podraženjem živil. To je poneti iz poročila A. R. Rockwella od trgovskega departamenta Združenih držav. Iz tega poročila tudi spoznamo, da se obenem množe tudi mezdni spori.

Rockwell je opazil, da so v teh sporih bili delavci uspešni. Izučeni delavci so povprečno pridobili na mezdih pet odstotkov, neizučeni pa osem.

Vlada je bila primorana izravnati večino sporov potom razsodišča, ki je večalmanj obveznega značaja. Stavke in izpori so povzročili izgubo 10.405,478 dni v letu 1928. To je tretje najvišje število, odkar je bil denar stabiliziran. V letu 1927 je bilo izgubljenih 6.095.960 delavskih dni, v letu 1926 pa le 1.404.875.

En sam spor, ki je paraliziral železarsko in jeklarsko industrijo v Porurju akosi pet tednov, je povzročil polovico vseh izgubljenih delavnih dni. Veliki spori med kapitalisti in delavci so bili tudi v ladjegradnjiški in tekstilni industriji.

Povprečna tedenska mezda in industrijskih delavcev dne 1. januarja je bila \$12,48 za izučene, \$9,56 pa za neizučene delavce. Ob začetku leta 1928 je bil povprečni zaslužek \$11,84 in \$8,54. Poročilo o povprečni mezdah v raznih industrijah nam podaja sledečo tablico:

Industrija	Izučeni delavci	Neizučeni delavci
Železnice	12,48	8,54
Kovinska	11,74	8,78
Kemikalna	11,81	8,78
Stavbiška	15,81	10,47
Lesna	12,97	11,88
Papirna	9,47	8,81
Tekstilna (delavci)	8,88	7,46
Tekstilna (delavci)	8,83	8,26
Pokojniška	11,81	9,26
Pivovarniška	14,15	10,56
Karbonska (delavci)	11,78	8,47
Karbonska (delavci)	12,58	8,89
Karbonska (delavci)	8,28	8,79
Tiskarska	12,79	11,11
Povprečna mezda	11,44	8,56

V rudniški, kovinski, kemični, papirni, tekstilni, pivovarniški, kartonski in železniški industriji je v povprečno mezdo včet tudi bonus za poročene delavce in delavke. Ta se uravnava po številu odvisnih oseb v družini.

Rockwell meni, da se bančni uslužbenki tudi pogajajo za višji zaslužek.

### 600 kmetov aretiranih v Jugoslaviji

Obdolženi so, da so vrgli vlak iz tira.

Sofija, 23. jun. — Listi poročajo, da so jugoslovanski žandarji aretirali okrog 600 kmetov v okolišu Caribroda in Bosilovgradu ter jih prignali v Vranjo. Aretiranci so večina Macedonci, ki so obdolženi, da so povzročili železniško nesrečo pri Vranji na progi Niš-Skopje pred dvema tednoma.

sneje, če bodo dovoljevale prilike, se lahko vzamejo tudi otroci nečlanov, Jugoslovancev.

S tem je bilo končano vse delo glede pravil, ki je trajalo pet in pol dneva.

Nato je konvencija zaključila s 137 proti 37 glasovom, da Zajednica prispeva sto dolarjev za stavkajoče tekstilne delavce na jugu.

Takoj je bilo predlagano, da se tudi za hrvatske šole nekaj daruje, a predlog je propadel 117 proti 93.

S tem je bila 19. seja zaključena. — Jacob Stančić, poročevalec.

# PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE  
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE  
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.  
 Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta; Chicago in Cincro \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za inostranstvo \$9.00.  
 Naslov za vso, kar ima stik s Nekom:  
**"PROSVETA"**  
 8557-59 So. Lawdala Avenue, Chicago, Illinois.  
**"THE ENLIGHTENMENT"**  
 Organ of the Slovene National Benefit Society.  
 Owned by the Slovene National Benefit Society.  
 Advertising rates on agreement.  
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.  
 MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglepaju, n. pr. (May 31-1929) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

## SODIŠCA IN NAPREDEK.

Sodišča tvorijo dostikrat coklo napredku. Državna zakonodajna zbornica v Massachusettsu je sprejela postavu, ki določa, da delavke delajo le 46 ur v tednu. Postava pravi, da je veljavna ta delavnik za one delavke, ki delajo v trgovskih, tovarniških in mehaničnih podjetjih.

Tovarnarji, veletrgovci in drugi podjetniki so razumeli, da ne morejo sprejeti postav za delavke, ki opravljajo telesno delo v tovarnah, trgovinah in mehaničnih podjetjih, pa so se spomnili, da lahko privežejo na daljšo vsakdanjo mezno sužnost duševne delavke.

Razni podjetniki so prišli svoje duševne delavke delati več kot 46 ur v tednu. Največkrat kršijo to postavu banke, zavarovalne družbe in kompanije, ki razpošiljajo oglase na tone. Vzlicemu, da je bila postava sprejeta, so morale duševne delavke delati več ko 46 ur v tednu. V Bostonu pa postoji organizacija knjigovodij, računovodij in stenografov. Ta organizacija je apelirala na komisijo za minimalno mezdo, da preide v bostonskem okrožju, koliko ur v tednu delajo delavke v pisarnah, pa koliko zaslužijo. Preiskavo naj izvrši državni delavski department. General Sweetter, ki je ljubljeneč openšaparjev, ki je nekoč zapovedoval milici ob času stavke tekstilnih delavcev v Lawrencu in ki je zdaj načelnik delavskega državnega departmenta, je seveda ignoriral peticijo.

Woolworthove trgovine, v katerih je vse po deset centov na prodaj, so seveda ignorirale minimalno mezdo štirinajst dolarjev na teden.

Nekatere stenografistke v Bostonu zaslužijo na teden po deset dolarjev in delati morajo dostikrat do enajstih zvečer. Vse to je učinkovalo, da je stvar prišla končno pred sodnike, ki so podali svoj odlok, kdo je delavec in kdo ni delavec, kajti stenografistke so morale delati večkrat pozno v noč, ne da bi prejele en cent za čezurno delo.

In modri sodniki so razsodili, da stenografistke niso delavke. Valed tega morajo delati od 56 do 60 ur v tednu. Za ta dolgi delavni čas se stenografistke lahko zahvalijo učenim sednikom, ker so razsodili, da postava, ki določa šest in štirideset ur dela v tednu za delavke, se ne razteza na stenografistke in druge delavke, ki opravljajo duševno delo s peresom in z različnimi stroji za pisanje, računanje in statistiko, niso delavke.

Ta solonska razsodba vpostavlja vprašanje, kaj pa so stenografistke, ako niso mezde duševne delavke? Ali mogoče hodijo za "špas" v pisarne, ali hodijo v pisarne igrat kvarte in se zabavat, mesto opravljat delo, ki jim ga nalagajo njih predstojniki, kot delovodje in predelavke delavkam v tovarni?

Ali stenografistke za to hodijo v podjetniške pisarne, da se ne dolgočasijo doma, kot žene in hčere tovarnarjev in bankirjev in drugih podjetnikov, prirejajo večerje in ples ali pa hodijo po raznih letoviščih od zabave do zabave, da ubijejo čas, ker se dolgočasijo zaradi preoblega uživanja tistega življenja, ki ga smatrajo za življenje in zapravljajo denar, ki prihaja od sadov dela onih, ki garajo v podjetjih njih soprogov ali očetov?

Stenografistke ne hodijo delat v podjetniške pisarne za zabavo ali zato, da ubijejo čas, ker se dolgočasijo doma, ampak zato, da zaslužijo za prehranitev samega sebe ali da pomagajo k prehranitvi družine. To je tako jasno in razumljivo, kakor da je voda v morjih in oceanih slana.

Velika je razlika, ako človek prireja pojedine, ali ples, ali pisatelj, ali potuje za zabavo in užitek, ali če kdo opravlja delo stenografistke v podjetju za prehranitev sebe ali da pomaga prehraniti družino. Delo stenografistke je velikokrat bolj naporno in učinkovito na živce, odkar se rabi diktafon pri narekanju stenogramov, kot delo pri enakomernem gibanju stroja, dasiravno je tudi to delo duh ubijajoče.

## POROČILA GLAVNIH ODBORNIKOV

(Nadaljevanje.)

Deveta redna konvencija:—  
 Moje poročilo je kratko. Kajti združitveni odbor je imel od zadnje konvencije do te malo dela. Priznam sam, da bi lahko naredil več, da pa ni, so pa razni vzroki, o katerih bom podrobneje govoril, ko pride tozadevna točka na dnevni red.

Eno dejstvo je, ki je neizpodbitno, in sicer, da je ideja združitve od zadnje združevalne konvencije tako diskreditirana med vsemi Jugoslovani v Ameriki, da je združitvenemu odboru nemogoče to popraviti, ali mišljenje članov drugih organizacij spremeniti. Tudi temu so gotovi vzroki, in nekaferi precej jasni, in o čemur bi se lahko dalo precej razmotrivati.—V kolikor se tiče članstva naše organizacije, je v pretežni večini za združitve, kar dokazujejo razni dopisi v našem uradnem glasilu. Toda, da je združitve mogoča, je pa treba najmanj dveh strank.

Drug vzrok je, kar moram, četudi nerad omeniti, da so razni napadi na našo organizacijo, pri katerih so celo sodelovali naši člani—hote ali nehote—tudi veliko pomagali, da se je ideja združitve tako diskreditirala.

Moje mnenje je, da je iz več vzrokov boljše za našo organizacijo, da ne sili drugih organizacij združiti se z našo organizacijo, ker bodo prej ali slej same sprevideli, da je tudi za nje najboljše, ako hočejo, da so njihovi člani gotovi svoje zavarovalnine, da se združijo z največjo slovensko organizacijo, pri kateri bi imeli vse tisto, kot pa člani naše organizacije, poleg večje varnosti za svojo zavarovalnico, kot pa imajo pri svojih organizacijah.—Da bo pa združitve v teku časa gotova, pa ne more nihče oporekati, kdorkoli ima le kolikšnja vpogleda v gospodarski razvoj v tej deželi, in sploh na svetu. Razmere same ali evolucija v celem gospodarskem sistemu sama sili v to, da se manjša podjetja združujejo z velikimi podjetji v še boljše in močnejše gospodarsko podjetje, ako sploh hočejo eksistirati. In isti gospodarski zakoni veljajo za bratske podporne organizacije in se jim ne morejo izogniti.

Zadnja konvencija je dala našemu odboru nalogo sklicati na skupno konferenco vse jugoslovanske podporne organizacije. To smo storili, in konferenca bi se morala vršiti lansko leto, t. j. 1928. Ker se je pa vsaj kolikor je meni znano—prijavila edino le Hrvatska bratska zajednica, sem jaz zavzel stališče, da se to konferenco opusti, kar se je tudi zgodilo. Da sem jaz to stališče zavzel, je vzrok, ker smatram, da bi bila združitve z Hrvatsko bratsko zajednico v sedanjih razmerah in okoliščinah mogoča le na federativni podlagi, nikakor pa ne na centralni, in smatram, da je v tem oziru upravni odbor naše organizacije bolj na mestu in bolj zmožen voditi pogajanja, kot pa naš združitveni odbor. Pričakoval nisem niti najmanj onega uspeha s tako konferenco, kot si jo je zamislila zadnja konvencija naše organizacije, v sedanjih razmerah, pač pa le neuspeh v celi stvari. In radi tega sem se odločil, da je boljše, da se konferenca ne vrši, kot pa da bi se delalo naši jednoti stroške.

Omenim naj še, da SNPJ ni imela z združitvenim odborom v tej konvenciji nobenih stroškov.

Konvenciji pa priporočam sledeče:

1. Združitveni odbor naj se opusti v bodoče. Jaz ne vidim v bližnji bodočnosti spremenitev razmer z ozirom na združitveno sblizanje drugih organizacij, valed katerih bi bil združitveni odbor potreben.
- 2.) Konvencija naj sprejme resolucijo, s katero se ponovno izreče za združitve z drugimi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami.
- 3.) Glavnemu odboru naj se poveri naloga stopiti takoj v stik s Hrvatsko bratsko zajednico v svrhu združitve na federativni podlagi.—John Ollip, član združitvenega odbora.

### Čenjena zbornica:—

Na osmi redni konvenciji v Waukeganu, Ill., sem sprejel nominacijo ter izvolitev v združevalni odbor le iz razloga, ker sem bil uverjen, da mi bo mogoče kaj storiti na združevalnem polju na zapadu. Zavedajoč se, da je tam organizacija pripravljena se pridružiti SNPJ.

Bivajoč v istem mestu, kjer je urad omenjene organizacije, sem imel pogostoma priložnost sniti se z njenim odborom. Ob sestankih s posameznimi odborniki, kakor tudi s članstvom te organizacije, je bilo opaziti veliko zanimanja do združenja. Organizacija ima tudi tozadevno resolucijo v svojih pravilih, z naročilom svojemu odboru, da mora delati za združitve ali pa pridružitve s katero enako ali večjo slovensko organizacijo.

Skoraj zagotovljen sem bil, da moj vpliv bo tam globokosežen. Obrnilo se je pa ravno nasprotno, ko je vodstvo te organizacije odšlo v večino drugačnih rok. To je bil prvi, za tem so se pojavili še drugi različni razlogi, med temi propaganda od strani tega odbora, rekoč, da SNPJ ima neprenehoma izvanredne doklade. In končno pripominam, da je bil predlog združevalnega odbora SNPJ na seji odbora te organizacije trajno zavržen.

Kar se združitvenega dela na vzhodu in v splošnem izven zapada tiče, sem zadevo popolnoma poveril ostalim dvem odbornikom s sporazumom, da bom obveščen za vsak slučaj.

Ker nisem bil obveščen, da se je katera organizacija prijavila za združitve, sem bil mnenja, da konferenca avtomatično odpade. Pozneje, to je meseca septembra 1928, sem pa čital dopis iz Bessemerja, Pa., iz katerega je bilo razvidno, da se je prijavila H. B. Zajednica za konferenco. Bila pa je kot razvidno iz omenjenega dopisa, obveščena, da konferenca se ne bo vršila, ker se je odzvala samo HBZ. Torej, da bi bila konferenca po mnenju zdr. odbora SNPJ brez pomena in da s tem prihranimo stroške.

Kot prej omenjam, nisem bil o tem zaključku obveščen, radi tega odklanjam tudi vsako odgovornost, kar se tiče preklica ali zaključka glede združevalne konference.

V splošnem, kar se tiče zanimanja na združevalnem polju, sem zasledoval prej in tudi zadnja štiri leta. Opazil sem, da združevanje zelo poje, saj zadnjih šest let. Vzroki za to so eni in isti, namreč, da vsaka organizacija vpošteva sama sebe bolj kot drugo. Ne oziraje se na finančne in splošne okoliščine. Vsaka, pa če še tako mala, hoče biti—vodilna.

Iz raznih razlogov se od več strani priporoča, da se združevalni odbor odpravi. Nimap prav nič proti temu predlogu, vendar pa priporočam, da ideja in delovanje k združenju se naj nadaljuje in naloga naj se poveri naši mladini. Mladina se čedalje bolj razvija pri organizacijah in ako je kakšno združenje pričakovati, dosegljo se bo isto potom dela naše mladine ter glavnih odbornikov prizadetih organizacij.

Peter Geshell, član združevalnega odbora.

## POROČILA ODBORNIKOV, KI JIM JE IZTEKLA SLUŽBENA DOBA 30. JUNIJA 1926.

### Čenjena delegacija!

Kot bivši član gl. poročnega odbora poročam za poslovno dobo od zadnje konvencije pa do poteka mojega termina, to je do 30. junija 1926. To je bila kratka doba in nimam mnogo posebno važnega za poročati. Kar se tiče mojega poročila, se nanaša na sporne zadeve članstva oziroma družtev, katere sem od časa do časa prejemal v rešitev od točasne predsednice našega odbora. Pripominiti moram, da sem v zadnjih šestih mesecih mojega termina prejel veliko več spornih zadev v rešitev, kot v teku vsega ostalega časa mojega poslovanja.

(Dalje na 3. strani.)

## GLASOVI IZ NASELBN

Poročilo zastopnika.

Farrell, Pa. — V mojem zadnjem dopisu sem bil omenil proslavo 25 letnice SNPJ na Syganu, Pa. Ko bi je urednik vedel, kako nestrpno sem pričakoval tega dogodka, da se na proslavi anidem z mojimi številnimi prijatelji. In nisem se motil, kajti prišli so od vseh strani čestitav vrim ustanoviteljem in prvoboriteljem za društvo št. 6 SNPJ. Celo predsednik jednote jih je bil vesel. Jaz sem se pa držal največ okrog pridnih kuharic.

V zadregi sem bil, ko je bilo treba plačati vstopnino, ker mi je denarnica smuknila sam ne vem kam. Pa mi je prihitel v tej stiski na pomoč sobrat tajnik in delegat 9. konvencije Jakob Dermota, ki mi je dejal, da potovalnemu zastopniku za Prosveto in Proletarca ni treba plačati vstopnine. Pa sem valed zavidanja dobil posebno vrste znak, da smem na slavnostni prostor. Zabalval sem se in veselil tako, da se bojim, da sem morda komu kaj neprilik storil. Zato pa prosim ljubega svetega Antona, da on zame prosil, da mi Jehova odvzame morebitne grehe z rane. No, navsezadnje pa sem za te grehe trpel pokoro že naslednjega dne, ko sem se podal v Pittsburgh in od tam v Johnstown, kajti na takem dolgem potovanju se človek navadno neprostovoljno posti, ne da bi mu kakšen spovednik naložil pokoro.

Prišel v Johnstown sem nameraval posetit gl. podpredsednika SNPJ A. Vidriča; bil sem utrujen valed predolgega posta. Sešel sem se pa z br. Filipom Godino, upravnikom Prosvete, ki se je takrat mudil tam. Rad bi mu bil potožil svoje težave o tem in onem, pa ni bilo časa. V tem letu pa bo še veliko proslav 25 letnice SNPJ in prilike bodo kraane, sestati se z znanei in prijatelji. Dne 29. junija se vrši jubilejno slavlje na Claridgu, Pa. Tudi na to slavlje pride jednotin predsednik, morda pa se celo urednik Prosvete, kakor mi je nekoč pravil. V agitaciji za naročnine sem bil tukaj uspešen.

Podal sem se v Greensburg in Herminu št. 1, nato pa še obiskal novo naselbino Hutchinson Mine. Družina Hribarjeva me je prijazno sprejela, tako tudi drugi, ki so mi dobro postregli. Dobil sem precej novih naročnikov na Prosveto, še več pa bi jih dobil, ako bi pošta redneje dostavljala liste. Pravijo, da se bo tudi temu kmalu odpomoglo, ko uredbo poštni urad. Družba gradi lepo številno novih hiš in upam, da se bo še več naših rojakov sem preselilo. V doglednem času bodo tudi lahko ustanovili novo društvo. Kakor sem obljubil, bom v kratkem prinesel vse potrebne listine za ustanovitev.

Se enkrat hvala vsem, ki sem jih obiskal!

Anton Zidanšek, zastopnik Prosvete.

### Naznanilo in zahvala.

Brackenbridge, Pa.—Dne 25. maja je tukaj preminul naš nadvse ljubljani sin Anton Bavetz v najlepši mladniški dobi, star komaj 19 let in pol. Bolehal je samo šest dni in podlegel pretrganju slepiča v Allegheny Valley bolnici.

V dolžnost si štejem, da se javno zahvalimo vsem sorodnikom in prijateljem ter članom društva št. 375 SNPJ za izkazano naklonjenost in pomoč v težkih dneh bridke žalosti nad izgubo ljubljenega sina. Iskrena hvala vsem, ki so darovali pokojnemu kraane vence, da so venčali krsto, in ga spremili k zadnjemu počitku na mirovdor.

Ljubi in nepozabni sin, spavaj mirno v preranem grobu. Prehitro si se ločil od nas. Dragi sin in brat Ti mili, več ne čuje se Tvoj glas. V raket so Te položili in odnesli proč od nas. V grobu tihem sniva večno spanje že, sedaj v imenu matere Narave naj počiva, v trajnem Te ohranimo spominu do zadnjega dihavanja.

Zalujoci ostali: Anton Bavetz, oče; Amalija Bavetz, druga mati; Rozi, Margareta, Stephi in Mary, sestre; Stanley in Franke, brata.

## OPAZOVANJA

Ivan Melek: Iženirstvo Bele kuče.

Inženir Hoover je že brez malega štiri mesece v Beli hiši, toda inženirske sposobnosti še ni videti nikjer. Res je, da je še štiri leta časa, toda spreten inženir bi ne smel čakati zadnjih štirih mesecev.

Kolikor je videti v poročilih, je inženir Hoover doslej izvršil v Beli hiši največ dela s stiskanjem rok. Stisnil je roko okrog 5000 pomonsim Američanom, ki so posetili predsedniško palačo. Ali je treba inženirja za to delo?

Dalje poročajo, da gre inženir Hoover vsak čas ribe lovit v bližnje vode. Ali je treba inženirja za to delo?

Spisal je dve poslanici za kongres, ki pa nista nič bolj kakor so bile Coolidgeve poslanice—in Coolidge ni inženir.

Nazadnje so prišli suhači in očitajo inženirju Hooverju, da se premalo briga za prohibicijo. Zakaj bi se brigal? Prohibicija vendar ne spada v inženirski posej.

Farmarji so dobili "odpomoč" in namesto, da bi bili veseli, se pa kisajo. Pravijo, da niso mišlili, da bo Hoover obljubil nekaj in dal nekaj drugega. Čemu se kisajo? Inženirska stroka, h kateri spada prezident, se ne peča s farmarstvom.

Skratka: štirje meseci Hooverjevega inženirstva v Beli hiši so pokazali — kolikor so pokazali — da ni nihče zadovoljen, je pa mnogo nezadovoljnosti.

## Rojstni dan Združenih držav

Združene države so stare 153 let.—Izjava neodvisnosti veleposlanski zgodovinski dokument.

(4. julija.)

Pred 153 leti, dne 4. julija 1776, so Združene države Angleske in ustanovitev nove republike.

Ze preko leta dni so bile kolonije v upru proti zlorabam preko-oceanske vlade. Mnogi pa so bili mnenja, da pride končno do nekatere poravnave. Ali kolonijalni kongres je podri za seboj vse mostove s sprejemom Izjave Neodvisnosti in tako odklonil vsako mogočnost sporazuma.

Izjavo je sestavil odbor petorice, katerega načelnik je bil Thomas Jefferson, kasnejši tretji predsednik Združenih držav. Roger Sherman, Robert Livingstone, John Adams in Benjamin Franklin so bili ostali člani tega odbora. Odbor je poveril Thomas Jeffersonu, ki je bil tedaj le 33 let star, naj pripravi načrt ob manjših spremembah in ga predložil "drugemu kontinentalnemu kongresu" dne 28. junija 1776. Bilo je precej ugovorov proti nekaterim točkam, od kojih so bile nekatere izbrisane. Georgija in South Carolina sta se protivili stavku, ki je obsojal suženjstvo, in tako je bil ta izpuščen. Drugi so obsojali kritiko proti angleškemu narodu in hoteli, naj se obsoi le kralj. Končno je bila Izjava (Declaration of Independence) enoglasno sprejeta dne 4. julija 1776 s razmerno malimi spremembami originalnega Jeffersonovega načrta.

Ta velepomembni zgodovinski dokument obstoja iz štirih delov: predgovora (preamble), izjave o temeljnih človeških pravicah, obtožbe proti vladi angleškega kralja in proglaaa neodvisnosti.

Filozofične ideje, izražene v Izjavi, so idealisti naglašali tekom vekov. Izjava Neodvisnosti jih tako-le izraza: "Smatramo kot same ob sebi umevne resnice, da so vsi ljudje ustvarjeni enaki, da jih je Stvoritelj nadaril s nekaterimi neodtujljivimi pravicami in da med te spada življenje, svoboda in težnja za srečo. Da v svrhu zagaranja teh pravic so bile ustvarjene vlade med ljudmi, ki dobivajo svojo pravično moč od privoljenja vladancev; da, kadarkoli kaka oblika vlade postane nevarna za ta načela, ima ljudstvo pravico spremeniti ali odpraviti jo in ustanoviti novo vladavino, ki naj se osnuje na teh načelih in organizirati svojo oblast na tak način, ki ga

Podpis Izjave Neodvisnosti — Amerika je tedaj za svojo srečo imela nekoliko velmoko. Mnogo izmed teh je najti podpisanih pod to izjavo. Benjamin Franklin, znanstvenik, diplomat, trgovec in pisatelj, je bil to da smatran od mnogih za največjega živčnega človeka na svetu. John Adams, ki je bil kasneje izvoljen drugim predsednikom Združenih držav, je bil globok učenjak. Robert R. Livingston, eden izmed članov pripravljalnega odbeka za sestavo Izjave, je bil odličen pravnik. On je bil tudi tovariš Fultona izumu parobroda, bil je izborni vrtnar in podpiratelj umetnosti Jefferson je bil vestranski in nj. Ysi ti ljudje so bili preletiti z idejami, izraženimi v Izjavi.

Od 56 podpisnikov jih je bil sedem tujeorodev. Dva izmed teh sta bila iz Irake, dva iz Angleske, dva iz Škotske in eden iz Walesa.

# Vesti iz Jugoslavije

## IZ BEOGRADA IN DRUGOD.

(izvirno.)

Beograd, 31. maja 1929

### Proračun ljubljanske občine.

Ko je ljubljanska občina oz. občinski svet sestavljala proračun, so bili mnogi svetniki proti nje-mu. Kljub temu, da je vse svet-nike imenoval kralj, vendar so med svetniki posamezne struje ali če hočete stranke. Te delajo druga proti drugi. Ko je večina sveta sprejela proračun, je protestirala manjšina, klerikali ter so pisali in prerokovali že vna-prej, da proračun ne bo potrjen s strani finančnega ministra. O-ni imajo zveze... No, in zdaj je finančno ministarstvo res vrnilo proračun občinskemu svetu s pristavkom, da ne smejo biti iz-datki večji kot lani. Tako se bo moral sedaj proračun znižati za kakih 6 milijonov dinarjev. Finančno ministarstvo zahteva tudi reduciranje mestnih uslužbencev, koliko se le da in znižati njihove prejemke. Dalje pravi ministar-stvo, naj se stanovanjske na-jemnine v mestnih hišah povišajo, da bodo v isti višini z na-jemninami v privatnih stanova-njih. Znižati bodo morali pos-tavke za gradnjo in popravo cest, za čiščenje ulic in odstra-njevanje snega itd. Nasprotno pa so dajavce za državo v letošnjem proračunu mnogo večje od dosedanjih... Velja zaponiti, je rekel cesar Janez o Krpanu...

### 600 angleških potnikov—izlet-niki

je dospelo na veliki angleš-ki ladji "Oxford" v Split. Izlet teh 600 turistov je aranžirala a-gencija Cook. Ekскурzija bo trajala po Jadranskem morju in Sredozemskem morju vsega skupaj 28 dni. Dospeli so 31. maja v Split ter se odpeljali z avtomobili v okolico Splita.

### Pilot žil, aparat zgorel.—Le-talski podporočnik Boljevič

in Mostarju je dobil od tamošnje letalske komande zapoved, da se dvigne z aparatom ter se po-pelje v najkrajši liniji proti Dalmaciji v Split, preko Splita v Imotsko, kjer naj se spusti na imotsko polje. Letalec je vse v redu dovršil, a proti koncu poleta je opazil, da mu letalo ne funkcionira. Motor ni bil v redu in ni delal. Spustil se je na zemljo, ker se je bal, da se mu bo motor in z njim vred. aparat za-gal. Pri spuščanju na zemljo se mu je letalo res vnelo, on je pa po sreči ostal živ.

### Zagrebski dnevnik "Hrvat" je prenehal izhajati.

Bil je list, ki so ga izdajali trumbičevci. 31. maja je izšla zadnja številka s sporočilom, da je to zadnja šte-vilka lista, ki je bil osnovan kot glasilo stranke, odkar pa strank ni, preneha s tem tudi izhajanje lista, ker mu je obstoj nemogoč.—Konzorcij, ki ga je izdajal, javlja tudi, da je list ustavil radi deficita, ki znaša 1 milijon 500.000 dinarjev.

### V državi se mudi angleški pu-blicist, prijatelj Jugoslavije

Seton Watson. Mudi se je par dni v Ljubljani, kjer je obiskal tudi velesojem, nakar je odpotoval dalje proti jugu. Obiskal bo tu-di Beograd, kjer bo promoviran na univerzi za častnega doktorja filozofske fakultete. Nedavno je namreč izvolil profesorski svet beograjske univerze tri nove častne doktorje in sicer publici-ste Hermanna Wendela iz Frankfurta ob Meni, Augusta Gauwaina iz Francije in Angie-za Watsona. Svečana promocija vseh treh je napovedana za 27. junija, vendar je verjetno, da se ne bodo vsi trije odzvali za ta dan, ter bo Watson promovir-an že poprej.

### Koncertno življenje v Ljubljani.

Ljubljana, 3. junija 1929. Sezona koncertov in gledališ-kih prireditev se polagoma bli-ža h koncu. V gledališču večino-ma ponavljajo starejše komade, koncertni podiji sprejemajo pev-ce in godbenike na zadnje kon-certe te sezone. Pripravljajo pa že načrte za novo sezono.

### V filharmonični dvorani je pred tednom nastopilo orkestral-no društvo, ki je izvajalo starej-še in novejše komade za orke-ster.

Na sporedu je bil tudi iz-viren komad komponista L. M. Škerjanca, profesorja kmpozici-je na ljubljanskem konservato-

riju, od klasičnih pa je bil iz-vašan z uspehom zlasti Saint Saensov komad, ki riše značaj posameznih živali, dalje komadi Rameaua itd. Ves spored je bil izvajan prvič v Ljubljani in po zaslugi dirigenta komponista Škerjanca vestno naštudiran. Ta orkester je naš najboljši or-kester, ki se mnogo trudi, da pride do popolnosti. Tega se za-veda tudi publika, ki je obiskala v velikem številu koncert in iz-kazovala svojo zahvalo orkestru in dirigentu za ves trud in u-metnost, ki jo deli ob vsakem svojem nastopu.

V soboto 1. junija pa amo v uniakni dvorani pozdravili pev-ce "Hlahola vinohradskega," ži-gar 70 pevcev in pevk broječi zbor prireja turnejo po Jugosla-viji. Tako so imeli že koncert v Beogradu, v Zagrebu, Mariboru, v soboto pa so stopili na kon-certni oder pred ljubljansko pu-bliko. Vodi jih dirigent K. Sej-na. V Ljubljani so bili ti pevci prvič 1. 1909, ko so obiskali pev-sko društvo "Slavec."

Sprejem v Ljubljani je bil pri-srečen. Koncerta so se udeležili številni zastopniki posameznih oblasti in korporacij, kakor tudi številna publika, ki je napolnila dvorano. Koncert je uspel nad pričakovanjem. Ugajale so zla-sti narodne ukrajinske, morav-ske šlezke, lužiško-srbske in če-ške. Te so bile publiki najbolj dostopne, ter so bile zato najbolj pozdravljene. Ugajale so tudi monumentalne pesmi Foerster-ja in Novaka, ki so v svoji, gru-do opevajči preprosto občute-nosti napravile močan vtis.

Kritika hvali dirigenta Sejno, zlasti njegovo intonacijsko silo, kakor tudi disciplino zbora in njegovo moč.

Ljubljanski akademiki so že pred letom ustanovili svojo "Ljubljanski akademski pevski zbor", ki ga vodi mladi, a sigurni dirigen-t Marolt. Ta pevski zbor se pripravila na proslavo desetlet-nice univerze ter je za to priloiko naštudiral same nove, neizvaja-ne stvari. Zbor šteje krog 60 pevcev. V soboto so priredili koncert v Celju s programom, ki ga bodo prihodnje dni izvajali v Ljubljani. Že dlje časa se mi-sli, da bo ta pevski zbor postal časoma eden naših najboljših radi svojih mladih moči v zboru, kakor tudi radi mladega, ideal-nega glasnika Marolta, ki je dirigent tega zbora. Zboru so atavili na razpolago svoje nove kompozicije Adamič, Dev, Pav-čič, Lajovic, Ravnik, Kogoj, Premrl, Osterc in mladi, prvič javno izvajani samospjev Vilka Ukmarja. Program je torej vse-skozi moderen. Upanje, da je ta pevski zbor dober, se je čez mero uresničilo. Koncert... je skoz in skoz uspel. Kritiki hval-ijo krasno sestavljeni dolgi pro-gram, poln kontrastov, brezpo-gojno disciplino v intonaciji, di-namični, izgovorjavi in tempih.

Dvorana je bila polna, polna občinstva in navdušenja. Nasle-dnji dan so koncertirali v Mari-boru, čez par dni pa bodo na-stopili z istim, v Celju in Mari-boru preizkušenim programom v Ljubljani.

### Novi zakoni, ki so v delu.

Beograd, 31. maja 1929. Iz zakonodajnega dela seda-nje vlade je omeniti sledeče za-konske načrte, ki so deloma pri-pravljene, deloma se pa priprav-ljajo. V ministarstvu za javna de-la se je sestavila komisija, da izdela zakon o ekspropriaciji privatnih posestev v dosegu državnih in samoupravnih dobrin. Nadalje je izdelan v ministarstvu za finance načrt zakona o dav-kih na vozila. Pravtako je tam-kaj izdelan načrt zakona o pri-velegiranem davku na pomorske in paroplovne družbe in to radi te-ga, ker dosedajni finančni zakoni niso vsebovali tozadevnih pos-tavk. V ministarstvu za trgovino in obrt je v delu novi obrtni za-kon. Minister bo ta teden iz-bral komisijo, ki naj izdela za-kon, po katerem bo prikize ob-veljalo svobodno naseljevanje obrtnikov in enakopravnost po vsej državi. V zakonodajnem svetu bi mo-rali sklepati tudi zakon o zbor-nicah. Brikone pa s tem ne bo

niš. V razpravi sta namreč dva principa: prvi princip srbijskih zbornic, ki so za vsako pa-nogo posebej; po principu pre-čanških zbornic pa so zbornice sestava vseh obrti, vseh panog v eni sami zbornici. Kakor se doznava, ne bo minister trgo-vine dr. Mažuranič ničesar spre-menil.

### Velesojmska nedelja.

Ljubljana, 3. junija 1929. Včeraj je bila prava velesojmska nedelja. Železnice, av-tobusi in ceste so pričale o tem. Ljubljancane je nosil promet iz-mesta ven, vozil pa je podežel-ske ljudi v mesto na velesojem. Obisk velesojma je dosegel več-raj brčkone svoj višek. Sodi se, da ga je obiskalo krog 20.000 ljudi. Na velesojmskem prostoru je vladala ves dan prava gne-ča in razstavljalci se lahko po-hvaljajo s kupčijami, storjenimi večeraj. Kmetski obiskovalci so se zanimali zlasti za poljedelske stroje, ki so bili ves dan v teku. Prav tako so bili vedno polni paviljoni, ki vzbujajo največ za-nimanja, tako n. pr. paviljoni z radio-aparati in potrebčinami.

Ceste, ki vodijo proti velesoj-mu so bile zlasti dopoldne polne hitečih ljudi, ki so šli na ras-tavo naše gospodarske moči na velesojmu. Kolodvorci so bili pre-polni ljudi, izletnikov, ki so hi-teli iz mesta in deželano, ki so prihitali v Ljubljano. Sodiijo, da tako velikega obiska v enem dnevu ne beleži velesojem vseh 9 let, odkar obstoja. To spriču-je, da je naša velesojmska usta-vovalna potrebna in da bo pač stal-no ostala.

Tudi ponoči se ni hotel velesojem nikakor spazniti. Zaba-višča so bila polna, muzika, ples, razne senzacije — vse to je za-drževalo ljudi pozno v noč.

### Beograjske vesti.

Izkoristanje vodnih sil. — V vladnih krogih se vestno pro-čuje material za načrtu zakona o izkoristanju vodnih sil. V o-sprejdu so določbe o interesih države in zasebnih lastnikov in vprašanje, kdaj naj preidejo vodne naprave in kako kapacite-to v državno last, dalje, ali sme lastnik podjetja za izrabo vodnih sil brez dovoljenja držav-nih oblasti ta pravico prenesti na drugo osebo. Trgovinske, in-ženerne in industrijske zbornice iz vse države so že predložile svoje konkretne predloge k temu zakonu.

Beograjski radio brčkone zelo "kradejo". V Beogradu so pred meseci ustanovili svojo radio-oddajno postajo, ki dobro funk-cionira. Zdi se pa, da je mnogo lastnikov radio-sprejemnih apa-ratov, ki aparatov nimajo pri-javljenih, to se pravi da je mno-go tako zvanih radio-komarjev. Zakaj beograjska radio-oddajna postaja je po poštnem ministar-stvu izdala na beograjsko prebi-valstvo strog ukaz, da prijavijo radio-komarje. Kazen za te ko-marje znaša 900 Din. Od kazni pa dobe gotov del, oni ki take komarje prijavijo, imena teh o-vaduhov pa bodo obdržana v taj-nosti. Tako se utegne vzgojiti v Beogradu lep krog radio-ova-duhov...

### Društvo narodov. — V Madri-du

začne 6. t. m. zasedanje Društva narodov. Na tem zaseda-nju bo zastopal našo državo kot prvi delegat namestnik našega zunanega ministra dr. Kosta Kumanudi. Dalje bodo v naši delegaciji dr. Ilja Šumenković, naš stalni delegat pri Društvu narodov, in direktor političnega oddelka našega zunanega mini-strarstva dr. K. Fotič. Dr. Ku-manudi odputuje 5. t. m. v Mad-rid. Bil je ob tej priliki spre-ježen od kralja v daljši avdienci-ji. Za časa odsotnosti dr. Ku-manudija ga bo zastopal dr. Mažuranič.

### Toča napravila v Liki veliko škodo.

Po vestih iz Karlovca je 1. junija v Liki padala toča, de-bela kakor kurja jajca, ki je mestoma popolnoma uničila set-ve, na strmih zemljiščih pa je voda zaradi naliva odnesla prst tako, da je tam, kjer so prej bile setve, ostala le goličava. V Pla-škem in Josipdolu je toča pobila setve na površini približno 6000 orolov.

### Gregorij Perušek, slikar iz Chi-caga, je v Ljubljani. Dopsede mu

in pravi, da je — prevroč. V spremstvu zadr. A. Kristana si je ogledal velesojem in razne znamenitosti. Ugaja mu "stari svet."

## Hiram Johnson noče po-magati nedolžnim ljudem

Definitivno je odklonil priporo-čiti governerju pomiloščenje Mooneyja in Billingsa.

Washington, D. C. — Senator Hiram Johnson iz Kalifornije, ki je pustil viseti smrtno obsod-bu nad Mooneyjem in Billing-sonom, ko je izstopil iz kalifornijskega governerstva, je definitiv-no odklonil priporočiti svojemu podporniku in kalifornijskemu governerju Youngu pomilošitev Mooneyja in Billingsa. Zdej po-ročajo o njem, da se je napram štirim senatorjem zaupno izra-zila, da sta nedolžna in da bi "mo-rala biti oba že zdavnaj zunaj ječe."

Neki zastopnik Mooney-Bil-lingsovega obrambnega odbora, ki si prizadeva dobiti pomilošče-nje za oba delavaka voditelja in organizatorja, ki sta bila omre-žena od Johnsonovega velikega sovražnika, distriktnega pravd-nika Fickerta iz San Francisca, je nedavno govoril z Johnsonom. Ta je dejal senatorju, da naj br-zo javi ali piše governerju You-ngu, ki je član Johnsonove politične organizacije, odkar se je Hiram od leta 1910 poganjal za governersko mesto. Johnson je odgovoril, da nima nobenega vpilva na Younga in da mu ne pošlje ene besede v tej zadevi. Napravil ni nobene izjave, s ka-terimi bi pokazal, da dvomi, da sta obojecnica žrtvi vojne histerije.

O Johnsonu govore, da zaradi tega molči o Mooneyjevi zadevi, ker mu je Mooney pisal pismo pred dnevom, ns katerega se je izvršila bombna eksplozija ob času pohoda za vojno priprav-ljanje. V tem pismu so ostre besede. In Johnson je zaradi te-ga tako jezen na Mooneyja, da ni spregovoril nikdar besede v njegov prilog. Ko je bil odpeljan apel na governerja Johnsona, je zadevo prepustil svojemu na-sledniku.

Sodnik, ki je proglasil sodbo, je bil tajnik eksekutivnega drž-avnega uradnika. Ko je sodnik Griffin razkril, da so priče pri-šle po krivem, je prišel z dol-gotrajnim bojem za pomilošče-nje žrtve.

Ako je Johnson prelomil svo-je dolgoletno molččnost v za-upnosti proti senatorjem in pri-znal, da verjame v to, kar sodnik Griffin verjame, se mogoče do-godi, da vseno pošlje par besedi governerju Kalifornije.

## LEWIS SLIKAL BEDO RU-DARJEV V COLNINSKEM ZAGOVORU.

Ta zagovor pokaže jasno, da je Lewis podpornik kapitalistične gospodarske politike.

Washington, D. C. — John L. Lewis, predsednik rudarske or-ganizacije U. M. W. je pisal pi-smo senatorju Pinu iz Oklaho-me, zastopniku neodvisnih olj-nih interesov v tej deželi. V tem pismu je priporočil, da se uvede obrambna colnina na uvoz si-rovega olja iz tujezemstva. V pismu je slikal bedo ameriških rudarjev in meni, ako se naloži carina na tujezemsko olje, pa naj bo iz Evrope, Azije ali Juž-ne ali Centralne Amerike, da bo ameriško ljudstvo konsumiralo več premoga, kar bo povzročilo, da umirajoča premogovniška in-dustrija zopet oživi.

Pismo ne pomeni nič drugega, kot da je Lewisovo ekonomsko politično znanje ravnotako šep-av, kot je njegovo vodstvo ru-darjev. Carina na olje, oboga-tenje oljnih kraljev naj pomaga rešiti vprašanje rudarjev, ki kopljejo premog. Stvar je pre-smešna, pravijo napredni delav-ski voditelji, da bi se izgubilo še kaj besed o najzadnji bedastoči Lewisa.

## Otok zgorel.

Chicago. — Sedemletna Isa-belle Mackey je v petek umrla v Lake View bolnici radi opeklin, ki jih je dobila na svojem domu, 855 Roscoe st., kjer se je igrala vžgalicami in se ji pri tem vžela obleka.

## Železniški signalniki zahtevajo višjo mezdo

Narodna kanadska železnica je povišala že mezdo signalni-kom.

Chicago, Ill. — D. W. Helt, predsednik Bratovščine železniš-kih signalnikov, je odpotoval v Washington, da pritise na me-dno izravnavo in sporazum za železniško signalnike. Southern železniška družba je bila ravno-kar prisiljena povišati mezdo svojim 11.000 delavcem v svojih delnicah. Razsodišče je nam-reč priznalo od 5 do 6 centov na uro meznega povišanja. Povi-šanje mezde je veljavno od dne prvega maja t. l. Signalniki so imeli pravico priti prvi na vr-sto, da izravnavo svoj mezdni spor z železniško družbo. Toda dovolili so, da železniška druž-ba izravna svoj spor najprvo s svojimi delavci. Zdej se je me-zda povišala že na vseh drugih železnicah. Zato se bo pritiškalo, da se izravna tudi na Southern železnici.

Bratovščina naznanja, da je Narodna kanadska železnica na vseh svojih progah primaknila signalnikom tri cente na uro na podlagi 240 ur dela na mesec. Signalniki zdej prejemaajo po \$180 na mesec. Ta mezda je ne-koliko višja kot ameriška. Pa-namska železnica je primaknila sedem dolarjev mesečnega po-višanja k zaslužku signalnikov. Zaradi klimatičnih razmer in drugih okolnosti prejemaajo pa-namski signalniki najvišjo me-zdo.

## REKORD SUHAŠKIH UMO-ROV PREDLOŽEN HOOVERJU.

Justični department bo pregle-dal statistiko o vseh umorih, ki so bili izvršeni, odkar je bila uveljavljena prohibicija.

Washington, D. C. — Krvavi rekord državnih in zveznih pro-hibitnikov pri izvajanju 18. a-mendmenta bo v kratkem pred-ložen predsedniku Hooverju od strani justičnega departmenta.

Justični tajnik William D. Mitchell je te dni naznanil, da je instruiral uradnike v njegovem departmentu, da zbirajo infor-macije iz vseh mogočih virov glede števila umorov, ki so jih izvršili zvezni in državni pro-hibitni agenti pri izvajanju pro-hibicije. Izdana bo tudi stati-stika, koliko prohibičnih uradni-kov je bilo ubitih pri opravlja-nju svojih dolžnosti.

Naznanilo glede zbiranja sta-tističnih podatkov je bilo objav-ljeno kmalu potem, ko je državni tajnik Stimson obiskal zakladni-škega tajnika Mellona, da dobi od njega podatke glede bojov o-brežne straže ob ameriški-kanadski meji s tihotapci prepove-dane pijače.

Poročilo La Guardia, kongres-nika iz New Yorka, ki je bilo za-nešeno v kongresni zapisnik, o-menja, da je bilo 263 oseb ubitih od prohibičnikov, odkar je v ve-ljavni Volsteadov zakon. V pouče-nih krogih so mnenja, da je šte-vilo v poročilu konservativno in da je bilo več oseb ubitih, kot jih izkazuje kongresni rekord.

## Dve milijardi ljudi na svetu.

Chicago. — Robert E. Ku-czynski, profesor iz Berlina, ki je prišel predavat na čikaško u-niverzo o svetovnem prebival-stvu in preseljevanju, pravi, da je danes na svetu približno dve milijardi prebivalcev. Na vsa-ko kvadratno miljo zemeljske površine pride povprečno 34 o-seb. Anglija ima 700 prebival-cev na miljo, Združene države 40, in Avstralija samo dva. Če bi bil ves svet tako gosto nase-ljen kot je Anglija, bi bilo 37 mi-lijard ljudi. Kuczynski je mne-nja, da s pomočjo moderne zna-nosti bi zemlja že danes lahko preživela 10 milijard ljudi. Naj-večja zapreka hitremu mno-ženju prebivalstva je omejeno na-seljevanje. Zelo hitro se mno-že Japonci, odkar so sprejeli za-padno civilizacijo. Če ne pride med Japonci do kake omejitve (kontrola porodov), bodo v pri-hodnjih sto letih prav lahko po-plavili vsa Mandžurijo in vzhod-no Azijo.

## NAROCITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC!"

## POROČILA GLAVNIH ODBORNIKOV

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Zadeve sem vedno reševal kakor hitro mi je bilo mogoče ter odpisiljal na pristojno mesto. Moj način reševanja zadev je bil vedno, da sem upošteval pravila ter izrekel pravično sodbo na pod-lagi istih. V vseh zadevah sem poskušal biti strogo nepristranski in moje geslo je bilo vedno za vse enaka mera. Potrebno se mi zdi, da omenim, da z razsodbami priobčenih zadev v glasilu se ni-sem vedno strinjal. Ne trdim, da bi se moralo vsako zadevo re-šiti pomojem in se zavedam, da pri vsaki razsodbi večina odloča, mnenja pa sem bil večkrat, da je bila v marsikaterih slučajih rešit-tev pristranska. In raditega bi jaz priporočal, da se sistem v to-liko predrugači, da vsak član gl. porotnega odbora glasuje javno. To je, da se označi ime gl. porotnika, kateri je glasoval pri za-dah "za" ali "proti." Ako se uvede ta sistem, bo odpadlo mnogo nezadovoljnosti glede razsodb in obenem bo imelo članstvo boljši vpogled v delovanje gl. porotnega odbora, kateri po mojem mne-nju vrši jako važno delo pri SNPJ.

To je torej moje poročilo oziroma priporočilo, cenjena zborni-ca. Imam še mnogo važnih stvari, katere bi rad poročal, ker pa ne spadajo v to področje, jih bom omenil, kjer spadajo.

Končno želim, da bi bratje delegati na prihodnji konvenciji naredili zopet korak naprej in Vam želim pri delu za SNPJ naj-boljši uspeh.

Bratsko Vas pozdravljam in ostanem Vaš za SNPJ,  
John Krizmančič, bivši član gl. porotnega odbora.

## Cenjena delegacija:—

Moje poročilo je v glavnem za dobo po zadnji konvenciji, ki je bila od meseca septembra 1925 pa do 30. junija 1928. Nimam veliko poročila, pač pa nekaj priporočil, katere smatram, da so dobra in želim, da bi jih upošteval odbor za pravila in deveta redna konvencija.

Prvič želim omeniti, da je bilo v zadnjih šestih mesecih ve-liko več dela kot pa poprej v dveh polletih. Dobili smo zadeve v rešitve, ki bi morale biti rešene še pred časom, ko smo mi nasto-pili porotniška mesta. Za osebo, ki je upoštevana podnevu v to-varni, je to torej bilo veliko dela in zaposljena sem bila skoraj vsaki večer pozno v noč, ker porotno zadevo je treba vsako dobro preimiliti in proučiti, predno se človek zamore odločiti za pravično razsodbo.

Omeniti moram tudi, da nisem bila vselej zadovoljna z ras-sodbo tako, kot je bila objavljena v glasilu, pod katero je bil vse odbor podpisal. To je izgledalo kot da smo vsi enako glasovali, kar pa ni bilo in jaz priporočam, da se v bodoča pravila zanese, da mora s objavom razsodbe biti tudi povedano, kako se je gla-sovalo v razsodbi. To bo bolj pošteno in pravično in članstvo bo lahko sodilo o delu posameznih glavnih porotnikov in njih zmō-nosti.  
Mary Udovich, bivša porotnica.

## Cenjena delegacija:—

Doba mojega uradovanja kot predsednika gl. nadzorne o-dbora je potekla dne 30. junija 1926, to je bilo devet mesecev po zadnji konvenciji, in za to dobo se torej nanaša moje poročilo de-vet letni konvenciji.

Ker sem pa na sejah gl. in gl. izvrševalnega odbora, ki so se vršile po konvenciji že tudi poročal o mojem delu in se je član-stvo imelo priliko prepričati o vsebini mojega poročila iz urad-ne-ga zapiskana, se sedaj ne spuščam zopet v podrobnosti.  
Paul Berger.

## To the Delegates of the 9th Regular Convention of the S.N.P.J.

### My dear fraternal Brothers and Sisters:

You will admit, my fraternal brothers and sisters, that human happiness is the problem of human life. That fraternalism which is a great spirit, noble and divine that touches those mystic chords which vibrate within our breasts, alike but not like, governing the relations of man to man is the most omnipotent living force which can relieve the sufferings of humanity. That fraternity through her social, educational, spiritual and pecuniary benefit systems is an institution which brings happiness and sunshine to the multitudes of people. That fraternalism—the brotherhood of man—as an organized institution warrants the support of all fair minded men and women. You as delegates of your subordinate lodges owe a moral duty to yourself, your subordinate lodge and to the Slovene National Benefit Society as well as to your race to deliberate intelligently and justly and to render your best coun-sel, advice and judgment on proceedings as long as you are en-sembled in Convention within the portals of this hall so that you shall promulgate the best constructive program of achievement that has yet been created by the wisdom of our delegates at any Convention of the Slovene National Benefit Society which pro-gram shall within the next four years bear the best and biggest fruits to our fraternity—our noble Slovene National Benefit So-ciety.

We should bear in mind that the Slovene National Benefit Society is not an insurance company but a fraternal order based upon the fundamental principles of democracy and as the Recom-mendations submitted by our Supreme By-law Committee are only befitting for an autocratic insurance society, where the in-sured has no voice in its management, I recommend to this Con-vention that the delegates reject the report of the proposed by-laws as submitted by the Supreme By-law Committee in toto. Furthermore, that this Convention asks each member of that committee why he departed from the principles of democracy as promulgated by the founders of the Slovene National Benefit So-ciety? If any member of the Supreme By-law Committee cannot furnish a satisfactory reason for his conduct while a member of said committee the delegates ought to request his resignation from said committee so that the delegates shall not be obstructed in their work of revising the by-laws by his or their presence at this Convention.

As our Society is constantly growing in numbers, with the American-Slovene youths taking a more active part as is evidenced by the fact that they have organized about fifty active subordi-nate lodges during the past three years, the Supreme Board should be so reorganized that the youths will be given some representa-tion on the highest and most honorable body within our Society.

I recommend that our Supreme Board consists of twenty-seven active members instead of twenty-four as under the present by-laws and that the present inactive Unity Committee be abol-ished and in its stead an active Athletic Board be created. These members should be selected from the youths of this Society as an appreciation by this fraternal Order for their ceaseless efforts in organizing fifty subordinate lodges during the past three years. This Athletic Board should have supervision of all national sports and athletics conducted under the supervision of our Society, and should render counsel and advice to the regional boards or subordinate lodges interested in athletics and sports. These com-mittees would have the right to attend and participate in all Supreme Board meetings.

(Konec prihodnj.)

